

SPEL- EN WEDSTRIJDREGLEMENT

(Maart 2025)

(Bijgewerkt naar aanleiding van de besluiten van de Bondsraad van november 2024)

Spelreglement

- Artikel 1 De spelers
- Artikel 2 Het dambord
- Artikel 3 Schijf en dam
- Artikel 4 Slaan
- Artikel 5 Slaan is verplicht, meerslag gaat voor, slagkeuze
- Artikel 6 Het uitvoeren van de zetten
- Artikel 7 Onregelmatigheden
- Artikel 8 De gewonnen partij
- Artikel 9 Het gelijk spel (remise)
- Artikel 10 Spelen met een klok
- Artikel 11 Noteren van de partij
- Artikel 12 De verloren partij
- Artikel 13 Remise overeenkomen

Wedstrijdreglement

Algemene regels

- Artikel 14 Wedstrijdleiding, arbiter, wedstrijdvoorwaarden
- Artikel 15 De puntentelling
- Artikel 16 Het gedrag van de spelers tijdens de partij
- Artikel 17 Ontheffing
- Artikel 18 De arbiter en zijn taken
- Artikel 19 Speelzaal en voorwaarden voor de wedstrijd
- Artikel 20 De opstelling van een team
- Artikel 21 Het begin van de wedstrijd
- Artikel 22 Speeltempo
- Artikel 23 Afbreken
- Artikel 24 De wedstrijden
- Artikel 25 Organisatie en leiding van de wedstrijden
- Artikel 26 Wedstrijdvoorwaarden
- Artikel 27 Indeling van de wedstrijden, recht op deelname
- Artikel 28 De organisatievormen van een toernooi of competitie
- Artikel 29 Terugtrekken uit een toernooi
- Artikel 30 De eindstand van een toernooi

Persoonlijke wedstrijden

- Artikel 31 Persoonlijke kampioenschappen van Nederland

Teamwedstrijden

- Artikel 32 De spelers
- Artikel 33 Spelerslijst en spelen in hogere teams
- Artikel 34 Indeling en rooster
- Artikel 35 Terugtrekken van een team uit de competitie
- Artikel 36 De eindstand van een competitie
- Artikel 37 De landelijke competitie voor verenigingsteams
- Artikel 38 De landelijke bekercompetitie voor verenigingsteams
- Artikel 39 Landelijke competities voor jeugdteams van verenigingen
- Artikel 40 Landelijke competities voor schoolteams

Straffen, protesten en beroep

Artikel 41	Straffen
Artikel 42	Protesten
Artikel 43	Beroep

Slotartikelen

Artikel 44
Artikel 45
Artikel 46
Artikel 47

SPELREGLEMENT

Artikel 1 De spelers

Het damspel wordt gespeeld tussen twee spelers. De één ('wit') speelt met de lichtgekleurde schijven, de ander ('zwart') met de donkergekleurde schijven.

Artikel 2 Het dambord

2.1
Het dambord is vierkant en bestaat uit honderd vierkante velden, die om en om licht en donker gekleurd zijn.

2.2
De spelers spelen op de donkere velden: de 'speelvelden'. Iedere horizontale reeks van speelvelden is een 'rij', iedere diagonale reeks van speelvelden een 'lijn'.

2.3
Het bord hoort zo te liggen dat de langste diagonale lijn van speelvelden van linksonder naar rechtsboven loopt.

Artikel 3 Schijf en dam

3.1
Een dampartij begint met twintig witte en twintig zwarte schijven die als volgt op het dambord staan:

3.2
De spelers doen om en om een zet. De witspeler begint.

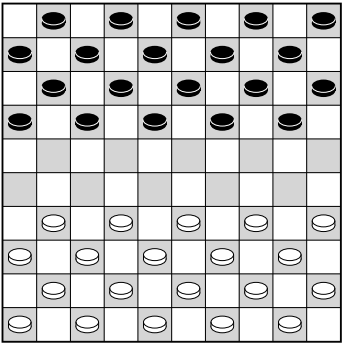
3.3
Een schijf gaat schuin vooruit naar een leeg speelveld op de volgende rij.

3.4
Een schijf die na een zet de overkant van het dambord heeft bereikt, promoveert tot dam. De spelers maken de schijf als dam herkenbaar ('kronen' de schijf) door er een tweede schijf bovenop te plaatsen.

3.5
Zolang een dam niet gekroond is, mag een speler er niet mee spelen.

3.6
Een dam gaat, via uitsluitend lege speelvelden, schuin vooruit of schuin achteruit naar een leeg speelveld op dezelfde lijn.

3.7
Schijf en dam worden aangeduid met de algemene term 'stuk'.

Artikel 4 Slaan 4.1

Naast het schuiven met een stuk kan een zet ook bestaan uit het slaan met een stuk.

4.2
Wanneer een schijf een stuk van de tegenstander op een aangrenzend speelveld voor of achter zich tegenkomt met direct daarachter een leeg speelveld, dan wordt die schijf over dat stuk van de tegenstander heen naar het lege speelveld verplaatst ('slag'). Deze beweging wordt in dezelfde beurt voortgezet zo vaak als dat vanuit het speelveld van aankomst met een nieuw stuk van de tegenstander opnieuw mogelijk is ('meerslag'). Een schijf die tijdens het slaan een speelveld op de achterste rij passeert maar daar niet tot stilstand komt, promoveert niet tot dam.

4.3
Wanneer een dam een stuk van de tegenstander tegenkomt met direct daarachter één of meer lege speelvelden, dan wordt die dam over dat stuk van de tegenstander heen naar één van die lege speelvelden verplaatst ('slag'). Deze beweging wordt in dezelfde beurt voortgezet zo vaak als dat vanuit het speelveld van aankomst met een nieuw stuk van de tegenstander opnieuw mogelijk is ('meerslag').

Een speler moet iedere slag stap voor stap aantonen. Hij mag met zijn stuk tijdens de slag wel vaker hetzelfde lege speelveld passeren, maar niet twee keer hetzelfde stuk van de tegenstander slaan. Meteen na de slag neemt de speler de geslagen stukken in volgorde, in één handeling, van het bord, met dezelfde hand als waarmee hij ze geslagen heeft.

4.5

Een speler mag, als hij met zijn eigen schijf een schijf van de tegenstander slaat, eerst de schijf van zijn tegenstander wegnemen, en daarna pas zijn eigen schijf verplaatsen.

Artikel 5 Slaan is verplicht, meerslag gaat voor, slagkeuze

5.1

Slaan is verplicht.

5.2

Meerslag gaat voor: wanneer een speler op verschillende manieren kan slaan, moet hij de slag uitvoeren waarmee hij de meeste stukken kan slaan.

5.3

Wanneer een speler op verschillende manieren hetzelfde aantal stukken kan slaan, mag hij kiezen welke slag hij uitvoert.

Artikel 6 Het uitvoeren van de zetten

6.1

Een speler die aan zet is en een stuk aanraakt waarmee hij volgens de regels van artikel 3 tot en met 5 een zet kan doen, moet met dat aangeraakte stuk zetten. Dit geldt niet:

- a. wanneer de speler vooraf heeft gezegd dat hij het stuk alleen maar wilde rechtzetten, of
- b. wanneer het aangeraakte stuk een schijf is die hij tot dam moet kronen, of
- c. wanneer het duidelijk is dat de speler het stuk alleen onopzettelijk heeft aangeraakt.

6.2

Een zet is voltooid zodra de speler het stuk waarmee hij gezet heeft, heeft losgelaten en (bij een slag) de geslagen stukken heeft weggenomen.

Artikel 7 Onregelmatigheden

7.1

Als vastgesteld wordt dat het bord verkeerd ligt voordat beide spelers een zet hebben gedaan, wordt het bord alsnog goed gelegd.

7.2

Wanneer een speler een onreglementaire zet heeft voltooid (een zet die in strijd is met artikel 3 tot en met 6), bijvoorbeeld:

- a. hij heeft twee keer achter elkaar gezet,
  - b. hij heeft met een stuk van de tegenstander gezet of geslagen in plaats van met een eigen stuk,
  - c. hij heeft na een slag te veel, te weinig of de verkeerde stukken van het bord genomen,
  - d. hij heeft tijdens het uitvoeren van een meerslag zijn eigen stuk losgelaten,
  - e. hij heeft nagelaten te slaan of nagelaten een verplichte meerslag uit te voeren,
  - f. hij heeft stukken van het bord genomen zonder dat er geslagen is,
  - g. hij heeft nagelaten met een stuk te spelen dat hij al heeft aangeraakt,
- dan mag de tegenstander kiezen:

- hij kan eisen dat de speler terugzet en alsnog een wél reglementaire zet doet, of
- hij kan de stand op het bord accepteren en doorspelen, of
- hij kan de klok stilzetten om de arbiter erbij te halen.

7.3

Zodra een speler een onreglementaire zet van zijn tegenstander met een eigen zet heeft beantwoord, is de onreglementaire zet definitief.

7.4

Een kennelijk onopzettelijke of op onverklaarbare manier ontstane verandering in de positie op het bord geldt, zolang de spelers nog niet hebben verder gespeeld, niet als een onreglementaire zet.

Artikel 8 De gewonnen partij

Een speler heeft de partij gewonnen, en zijn tegenstander de partij verloren, als de tegenstander, aan zet, geen reglementaire zet meer kan doen of de tegenstander duidelijk maakt dat hij de partij opgeeft.

Artikel 9 Het gelijk spel (remise)

De partij eindigt in remise als:

- a. de spelers dit met elkaar overeenkomen, of
- b. beide spelers vijf zetten hebben gespeeld nadat een stand is ontstaan van één dam tegen hoogstens twee stukken waaronder een dam zonder dat er een beslissing is gevallen, of
- c. beide spelers zestien zetten hebben gespeeld nadat een stand is ontstaan van één dam tegen drie stukken waaronder een dam zonder dat er een beslissing is gevallen, of
- d. beide spelers vijftwintig opeenvolgende zetten alleen met dammen hebben geschoven en niet hebben geslagen zonder dat er een beslissing is gevallen, of
- e. voor de derde keer dezelfde stand, met dezelfde speler aan zet, op het bord is ontstaan.

Artikel 10 Spelen met een klok

10.1

Bij het spelen van de partij kan een klok gebruikt worden om de bedenktijd van beide spelers bij te houden.

10.2

Iedere speler moet een tevoren bepaald aantal of alle zetten doen in een tevoren bepaalde tijd, waarbij er mogelijk extra tijd per zet bij komt. Tijd die hij daarbij overhoudt, wordt toegevoegd aan zijn bedenktijd voor de volgende zettenreeks.

10.3

Bij het begin van de partij wordt de klok van de witspeler aangezet. In de partij zet iedere speler nadat hij zijn zet heeft gedaan, zijn eigen klok stil en die van de tegenstander in werking, en wel met de hand waarmee hij zijn zet speelde.

10.4

De spelers mogen tijdens de partij geen wijzigingen aanbrengen in de door de klok aangegeven tijd. De klok mag niet stilgezet worden anders dan om de arbiter de gelegenheid te geven tot het herstellen van een onregelmatigheid in de partij.

10.5

Bij de vaststelling of een speler het tevoren bepaalde aantal zetten binnen de tevoren bepaalde tijd heeft gespeeld, geldt de laatste zet pas als voltooid als de speler zijn klok tijdig heeft ingedrukt.

10.6

De bedenktijd is verstreken op het moment dat dit door de klok wordt aangegeven. Iedere aanduiding door de klok is beslissend, tenzij de klok kennelijk defect is, of verkeerd is ingesteld, of op basis van de notatie blijkt dat de tijdcontrole is gehaald.

Artikel 11 Noteren van de partij

11.1

De spelers kunnen tijdens de partij de eigen zetten en die van de tegenstander zet voor zet noteren. De spelers mogen elkaar helpen met het bijhouden van de notatie, maar zijn dit niet verplicht.

11.2

Het noteren is van belang:

- a. om het partijverloop te reconstrueren wanneer er over de stand op het bord op enig moment onduidelijkheid is;
- b. als bewijsmiddel om te bepalen of een speler volgens artikel 10 binnen de tevoren bepaalde tijd het tevoren bepaalde aantal zetten heeft gedaan;
- c. als bewijsmiddel om te bepalen of de partij volgens artikel 9 in remise is geëindigd;
- d. als bewijsmiddel om te bepalen of de spelers volgens artikel 13 remise overeen mogen komen;
- e. om het verloop van de partij vast te leggen, zodat de partij nagespeeld kan worden.

11.3

Voor het noteren van de partijen zijn de speelvelden als volgt genummerd:

11.4

Een speler noteert na een zet eerst het nummer van het veld van vertrek en daarna het nummer van het veld van aankomst. Gebruikelijk, maar niet verplicht zijn daarbij zijn daarbij de verbindingstekens '-' (bij schuiven) en 'x' (bij slaan).

11.5

Als een speler zodanig in tijdnood is dat het bijhouden van de notatie redelijkerwijs niet van hem gevergd kan worden, mag hij stoppen met noteren totdat de tijdnood voorbij is.

Hierna moet hij de notatie meteen, en wel in zijn eigen bedenktijd, alsnog bijwerken. Als beide spelers de notatie moeten bijwerken, wordt de bedenktijd die dit kost door beide spelers gedeeld.

Tijdnood geldt vanaf het moment dat de speler minder dan 5 minuten bedenktijd heeft; bij Fischer-systeem is er alleen sprake van tijdnood bij een bonustijd van minder dan 30 seconden per zet.

11.6

Als de spelers het oneens zijn over de vraag of de partij volgens artikel 9 remise is, onderzoeken zij dat aan de hand van hun notaties. De klok van de speler die de remise eist blijft hierbij lopen. Als zijn eis terecht is, is de partij remise, als de eis niet terecht is wordt er doorgespeeld.

	1		2		3		4		5
6		7		8		9		10	
	11		12		13		14		15
16		17		18		19		20	
	21		22		23		24		25
26		27		28		29		30	
	31		32		33		34		35
36		37		38		39		40	
	41		42		43		44		45
46		47		48		49		50	

Artikel 12 De verloren partij

12.1

Zodra de bedenktijd van een speler is verstreken, wordt aan de hand van de bijgewerkte notaties vastgesteld hoeveel zetten er zijn gespeeld. Als daarbij komt vast te staan dat de speler wiens bedenktijd is verstreken niet het tevoren bepaalde aantal zetten heeft gedaan, verliest hij de partij en is zijn tegenstander de winnaar. In alle andere gevallen gaat de partij verder. Als niet vastgesteld kon worden hoeveel zetten er zijn gespeeld, gaan de spelers verder met de notatie alsof zij precies het tevoren bepaalde aantal zetten hebben gespeeld.

12.2

Zodra van een nog niet aanwezige speler de bedenktijd is verstreken, wordt de partij voor hem wegens niet-opkomen verloren verklaard en is zijn tegenstander, als die wel aanwezig is, de winnaar.

12.3

Een speler die zich opzettelijk niet aan de spelregels houdt, verliest de partij. Zijn tegenstander is de winnaar van de partij, tenzij die zichzelf ook niet aan de spelregels houdt.

Artikel 13 Remise overeenkomen

13.1

Een speler die remise wil voorstellen, hoort dat te doen nadat hij een zet heeft gedaan maar voordat hij zijn klok heeft ingedrukt. Ook een remisevoorstel op een ander moment is overigens geldig. Een remisevoorstel kan niet worden ingetrokken; het blijft geldig totdat de tegenstander het expliciet heeft aangenomen of afgewezen. Als de tegenstander een antwoordzet doet geldt dit als een afwijzing van het remisevoorstel.

13.2

Een speler die een afwijzing van een remisevoorstel heeft gekregen, hoort daarna niet als eerste opnieuw remise voor te stellen.

13.3

De spelers mogen pas remise overeenkomen nadat zij beiden minstens veertig zetten hebben gespeeld, of - als de zetten niet genoteerd zijn - als zij beiden nog hoogstens tien stukken hebben. Bij overtreding van deze regel wordt de partij volgens artikel 12.3 voor beide spelers verloren verklaard.

WEDSTRIJDREGLEMENT

Algemene regels

Artikel 14 Wedstrijdleiding, arbiter, wedstrijdvoorwaarden

De wedstrijdleiding is (het bestuur van) de instantie die verantwoordelijk is voor de organisatie van een wedstrijd, toernooi of competitie.

De arbiter is de persoon die, namens de wedstrijdleiding, in de speelzaal toeziet op een juist verloop van de wedstrijd.

Dit reglement geldt voor alle wedstrijden. Daarnaast stelt de wedstrijdleiding meestal nog aanvullende regels vast: de wedstrijdvoorwaarden.

Artikel 15 De puntentelling

15.1

De winnaar van de partij krijgt twee punten, de verliezer nul punten. Als de partij in remise eindigt, krijgen beide spelers één punt. De uitslag van een partij kan dus 2-0, 0-2 of 1-1 zijn. In bijzondere gevallen is ook de uitslag 0-0 mogelijk, namelijk als de partij voor beide spelers volgens artikel 12.2 of 12.3 verloren wordt verklaard.

15.2

Bij een wedstrijd mag ook een alternatieve puntentelling worden gebruikt. Dit kan bijvoorbeeld een ander resultaat voor een overwinning en/of remise zijn.

15.3

In de wedstrijdvoorwaarden staat of er een verfijndere puntentelling geldt.

Artikel 16 Het gedrag van de spelers tijdens de partij

16.1

Een speler mag geen gedragingen vertonen die een ordelijk verloop van zijn partij of van de wedstrijd waarvan de partij deel uitmaakt verstoren, en mag de speelzaal niet zonder toestemming van de arbiter verlaten met uitzondering van toiletbezoek of om een consumptie te halen. De speler die aan zet is mag het bord niet zonder toestemming van de arbiter verlaten.

Herhaald overtreden van deze gedragsregel wordt bestraft met partijverlies volgens artikel 12.3.

16.2

Een speler mag tijdens de partij in geen geval:

- medespelers adviseren over hun partij, of zelf gebruik maken van adviezen van anderen;
- gebruik maken van informatiebronnen die een mogelijk prestatie bevorderend effect hebben;
- zonder toestemming van de arbiter een apparaat bij zich dragen waarmee communicatie met de buitenwereld mogelijk is.

Overtreden van de gedragsregels onder a. en b. wordt bestraft met onmiddellijk partijverlies volgens artikel 12.3. en kan daarnaast met het oog op artikel 41.9 als mogelijk geval van vals spelen aan de wedstrijdleiding worden gerapporteerd. Herhaald overtreden van de gedragsregel onder c. kan na een eerdere individuele waarschuwing worden bestraft met partijverlies.

Artikel 17 Ontheffing

Als een speler aantoonbaar niet bij machte is om zich precies aan de regels van dit reglement te houden, dan kan de arbiter of wedstrijdleiding hiervoor ontheffing verlenen. De tegenstander wordt hierover voorafgaand aan de partij geïnformeerd.

Artikel 18 De arbiter en zijn taken

18.1

Als er geen door de wedstrijdleiding aangewezen arbiter aanwezig is, wijzen de spelers in onderling overleg een arbiter aan.

18.2

De arbiter doet bij voorkeur niet zelf aan de wedstrijd mee. Hij treedt in geen geval als arbiter bij zijn eigen partij op.

18.3

De arbiter:

- a. ziet erop toe dat de spelers zich aan dit reglement en de wedstrijdvoorwaarden houden;
- b. informeert de spelers vooraf over ontheffingen en andere bijzonderheden;
- c. ziet erop toe dat de klokken in werking worden gesteld aan het begin van de wedstrijd;
- d. controleert tijdens de wedstrijd regelmatig of de klokken goed functioneren; als een klok niet goed functioneert vervangt hij deze door een andere;
- e. grijpt in als hij tijdens de wedstrijd een onregelmatigheid vaststelt, en mag dan de klokken van beide spelers tijdelijk stil zetten;
- f. controleert regelmatig of de spelers volledig en correct noteren;
- g. probeert partijen waarin spelers niet, of tijdelijk niet, noteren zo te volgen dat hij te nemen beslissingen zoveel mogelijk op eigen waarneming kan baseren;
- h. stelt vast of de spelers in de tevoren bepaalde bedenktijd het tevoren bepaalde aantal zetten hebben gedaan;
- i. stelt de uitslag van de partij vast;
- j. legt aan spelers zo nodig straffen op voor overtredingen;
- k. mag een speler bestraffen met een vermindering van bedenktijd en/of de tegenstander extra bedenktijd toekennen;
- l. mag spelers en andere aanwezigen die zich misdragen uit de speelzaal (laten) verwijderen;
- m. mag de wedstrijd schorsen of staken bij bijzondere omstandigheden;
- n. informeert na de wedstrijd de wedstrijdleiding over situaties waarin hij heeft ingegrepen;
- o. en voert alle overige taken uit die hij volgens dit reglement en de wedstrijdvoorwaarden heeft.

Artikel 19 Speelzaal en voorwaarden voor de wedstrijd

19.1

In de speelzaal:

- a. moet voldoende ruimte, licht, warmte en ventilatie zijn;
- b. moet voor spelers en arbiter voldoende en geschikt meubilair aanwezig zijn; de speeltafel moet aan beide spelers voldoende ruimte bieden;
- c. moet een goede afscheiding tussen spelers en toeschouwers mogelijk zijn;
- d. moet rust heersen.

De arbiter ziet erop toe dat de omstandigheden voor alle spelers zoveel mogelijk gelijk zijn.

19.2

De arbiter controleert voor de wedstrijd:

- a. of de borden goed zijn en goed liggen;
- b. of de schijven passend zijn en juist op de borden staan;
- c. of de klokken goed functioneren en op de juiste tijd zijn ingesteld;
- d. of zo nodig bij ieder bord twee notatiebiljetten liggen;
- e. of een exemplaar van dit reglement en de wedstrijdvoorwaarden aanwezig is.

19.3

Iedere speler moet zich tegenover de arbiter kunnen legitimeren.

Artikel 20 De opstelling van een team

20.1

Bij een teamwedstrijd worden de borden geacht te zijn genummerd. De spelers van het ontvangende team spelen aan de oneven borden met wit en aan de even borden met zwart.

20.2

Ieder team overhandigt voor het begin van de wedstrijd aan de arbiter een lijst waarop staat welke speler op het eerste bord speelt, welke op het tweede bord, enzovoort. Deze spelers mogen daarna niet meer op een ander bord spelen.

20.3

De arbiter maakt de opstellingen pas bekend als hij van beide teams de volledige opstelling heeft ontvangen.

De arbiter kan een team dat nog geen volledige opstelling heeft ingeleverd, de toegang tot de speelzaal weigeren.

20.4

Zolang een opgestelde speler nog niet aan het bord zit, mag zijn teamleider een invaller aan de arbiter opgeven. De invaller begint de partij met de al verstreken bedenktijd. Een team mag niet meer dan de helft van de opgestelde spelers door invallers vervangen. Basisspelers van een team kunnen niet als invaller in hun eigen team optreden.

20.5

Als van een team minstens de helft van het aantal partijen door niet opkomen van een speler (artikel 12.2) verloren wordt verklaard, wordt dat hele team geacht niet te zijn opgekomen. De wedstrijdleiding stelt, zoveel mogelijk in overleg met het wél opgekomen team, een nieuwe datum en plaats voor de wedstrijd vast.

Artikel 21 Het begin van de wedstrijd

21.1

In de wedstrijdvoorwaarden staan de begintijd en het speeltempo van de wedstrijd. Deze zijn zo gekozen dat alle partijen naar verwachting afgelopen zijn voordat de speelzaal sluit.

21.2

Wanneer duidelijk is dat de speelzaal vroeger sluit, kan de arbiter met instemming van de spelers een ander speeltempo vaststellen of een tijd vaststellen waarop partijen worden afgebroken.

21.3

Als bij het begin van een partij beide spelers nog niet in de speelzaal aanwezig waren, brengt de arbiter, zodra een van de spelers aanwezig is of zodra op de lopende klok de bedenktijd verstreken is, de tot dan toe verstreken bedenktijd eveneens volledig ten laste van de klok die nog niet gelopen heeft.

21.4

Als een speler te laat komt door een in de wedstrijdvoorwaarden genoemde vorm van overmacht, brengt de arbiter, zodra de speler aanwezig is, diens klok terug in de beginstand. Als de speler door overmacht zo veel te laat is gekomen dat de arbiter de partij al volgens artikel 12.2 voor hem verloren heeft verklaard, mag de arbiter, met instemming van de tegenstander, op zijn beslissing terugkomen en de partij alsnog laten beginnen.

Artikel 22 Speeltempo

22.1

In de wedstrijdvoorwaarden staat het speeltempo, dat bestaat uit een of meer van de volgende vormen:

- a. een bedenktijd waarin de spelers per tijdseenheid minstens een tevoren bepaald aantal zetten moeten doen;
- b. een vaste bedenktijd, waarin de spelers de partij binnen een bepaalde tijdseenheid moeten beëindigen, ongeacht het aantal gespeelde zetten;
- c. het Fischer-systeem, waarin de spelers starten met een basisbedenktijd en er voor iedere te spelen zet enige bedenktijd bij krijgen.

Bij het gebruik van digitale klokken heeft het Fischer-systeem, in ieder geval in de laatste fase van de partij, de voorkeur.

22.2

In de wedstrijdvoorwaarden kan staan dat spelers in partijen met een versneld speeltempo niet hoeven te noteren.

22.3

Bij wedstrijden met een vaste bedenktijd mag een speler wiens bedenktijd bijna verstreken is, in afwijking van artikel 9 direct remise opeisen als:

- a. hij duidelijk voordeel heeft, of
- b. er een stand is ontstaan waarin beide spelers hoogstens drie stukken, waaronder ieder een dam, hebben en er geen directe winst aantoonbaar is.

De speler mag daarbij de klokken stilzetten totdat de arbiter zijn remise-eis heeft onderzocht.

Artikel 23 Afbreken

Vervallen.

Artikel 24 De wedstrijden

Vervallen.

Artikel 25 Organisatie en leiding van de wedstrijden

25.1

Alle wedstrijden staan onder supervisie van de KNDB.

25.2

Iedere organisator van een wedstrijd met plaatsingsrechten voor een andere, hogere wedstrijd moet ruim van tevoren de deelnemerslijsten, het wedstrijdrooster en de wedstrijdvoorwaarden aan de organisator van die hogere wedstrijd sturen. Hetzelfde geldt achteraf voor de eindstand van de wedstrijd.

25.3

De KNDB publiceert jaarlijks uiterlijk in de maand maart de damkalender van het seizoen dat op 1 juli daaropvolgend begint. Op de damkalender staan de data van de in artikel 31.1 en 31.4 genoemde wedstrijden, van de nationale trainingen en van andere nationale damactiviteiten. Iedere organisator moet bij het organiseren van wedstrijden met deze damkalender rekening houden.

De KNDB wijkt alleen in uiterste noodzaak van de damkalender af, en informeert de leden daarover zo snel mogelijk.

Artikel 26 Wedstrijdvoorwaarden

26.1

Dit reglement geldt voor alle wedstrijden, behalve de wedstrijden die onder supervisie staan van de Werelddambond (FMJD).

26.2

De deelnemende spelers of teams ontvangen minstens twee weken voor de wedstrijd de wedstrijdvoorwaarden, de deelnemerslijst en het wedstrijdrooster.

26.3

De wedstrijdleiding mag van het wedstrijdrooster afwijken als de betrokken spelers of teams daarom vragen, of als de wedstrijdleiding dit zelf noodzakelijk vindt. De wedstrijdleiding stelt dan een andere datum vast, zo mogelijk vóór, en anders zo snel mogelijk na de oorspronkelijk vastgestelde datum.

26.4

De wedstrijdvoorwaarden kunnen bepalen dat digitaal noteren niet is toegestaan.

Artikel 27 Indeling van de wedstrijden, recht op deelname

27.1

Een toernooi of competitie kan worden georganiseerd in verschillende klassen. Ook is splitsing in een aantal opeenvolgende stadia (zoals finale, halve finale, enzovoort) mogelijk. Per klasse of per stadium kan in parallelgroepen worden gespeeld.

27.2

Als een wedstrijd in parallelgroepen en regionaal gespreid wordt gespeeld, houdt de wedstrijdleiding bij de samenstelling van de parallelgroepen zo veel mogelijk rekening met de regionale indeling.

27.3

Elk lid van de KNDB dat zich wil inschrijven voor de in artikelen 31.1 en 31.4 genoemde toernooien moet de Nederlandse FMJD-landcode hebben. Als de landcode nog niet is geregistreerd, moet hij/zij de Nederlandse nationaliteit bezitten.

27.4

Alle leden van de KNDB mogen deelnemen aan de in artikel 31.1 genoemde wedstrijden als zij behoren tot de categorie waarvoor de wedstrijd is uitgeschreven. Daarbij gelden de volgende leeftijdsgrenzen:

- a. junioren: spelers die op 31 december van het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld de leeftijd van twintig jaar nog niet hebben bereikt;
- b. aspiranten: spelers die op 31 december van het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld de leeftijd van zeventien jaar nog niet hebben bereikt;
- c. pupillen: spelers die op 31 december van het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld de leeftijd van veertien jaar nog niet hebben bereikt;
- d. welpen: spelers die op 31 december van het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld de leeftijd van elf jaar nog niet hebben bereikt.
- e. benjamins: spelers die op 31 december van het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld de leeftijd van negen jaar nog niet hebben bereikt;
- f. veteranen: spelers die op 31 december van het jaar voordat de wedstrijd wordt gespeeld minimaal de leeftijd van resp. vijftig, zestig, zeventig en tachtig jaar hebben bereikt.

27.5

Een speler of team mag aan een wedstrijd deelnemen op grond van:

- a. het recht van vrije inschrijving, of
- b. het resultaat behaald in een voorafgaande wedstrijd, of
- c. plaatsing door de wedstrijdleiding.

27.6

Als een speler of team zich vóór de wedstrijd terugtrekt, mag de wedstrijdleiding de open plaats opvullen door verruiming van promotierechten, of anders door plaatsing.

27.7

De namen van gepromoveerde spelers moeten ruim voor de vervolgwedstrijd bij de wedstrijdleiding daarvan bekend zijn. De wedstrijdleiding kan gepromoveerde spelers die pas na de sluiting stermijn zijn aangemeld als deelnemer weigeren.

27.8

Bij een fusie van twee of meerdere verenigingen gaan de rechten en plichten tot deelname aan teamcompetities over op de fusievereniging.

Artikel 28 De organisatievormen van een toernooi of competitie

28.1

Een toernooi of competitie kan drie vormen hebben:

- a. het enkel-, dubbel- of meerrondig systeem, waarin alle spelers of teams elkaar één keer, twee keer (een keer met wit + een keer met zwart, of een keer thuis + een keer uit) of meerdere keren ontmoeten, of
- b. het knock out systeem, waarin van twee spelers of teams die tegen elkaar spelen alleen de winnaar zich plaatst voor de volgende ronde, of
- c. het Zwitsers systeem, waarin iedere speler of ieder team slechts een deel van de deelnemers als tegenstander ontmoet, namelijk telkens een tegenstander die tot dan toe ongeveer hetzelfde resultaat als hijzelf heeft behaald.

28.2

Bij het knock out systeem staat in de wedstrijdvoorwaarden:

- a. hoeveel rondes er worden gespeeld;
- b. hoe de spelers voor iedere ronde worden ingedeeld;
- c. uit hoeveel partijen iedere ronde bestaat;
- d. hoe iedere ronde zo nodig via een beslissingswedstrijd tot een beslissing leidt.

28.3

Het Zwitsers systeem kan worden gespeeld volgens de regels voor 'Zwitsers op weerstand' en 'Zwitsers op rating'.

28.4

Toepassing van het Zwitsers systeem is mogelijk bij toernooien met bij voorkeur minstens zestien deelnemers. Het aantal rondes is minstens zeven, maar minder dan de helft van het aantal deelnemers.

28.5

Voor de vaststelling van het rooster voor een volgende ronde worden nog niet gespeelde partijen voorlopig als remise beschouwd. Het rooster voor de laatste twee rondes wordt pas vastgesteld als alle voorafgaande partijen gespeeld zijn.

Artikel 29 Terugtrekken uit een toernooi

29.1

Als een speler zich uit een toernooi terugtrekt en hij niet meer dan de helft van het vastgestelde aantal wedstrijden heeft gespeeld, worden die wedstrijden als niet gespeeld beschouwd.

29.2

Als de speler op het moment van terugtrekken meer dan de helft van de wedstrijden al heeft gespeeld, worden de nog niet gespeelde wedstrijden voor hem verloren verklaard.

29.3

Bij een dubbel- of meerrondig toernooi geldt voor de toepassing van artikel 29.1 en 29.2 ieder enkelrondig toernooideel als een zelfstandig toernooi.

29.4

Een speler die zich terugtrekt nadat het wedstrijdrooster bekendgemaakt is, blijft verantwoordelijk voor zijn financiële verplichtingen.

29.5

Bij toernooien volgens het Zwitsers systeem gelden de regels van artikel 29.1 en 29.2 niet. Uitslagen van gespeelde partijen blijven geldig. Een speler die zich heeft teruggetrokken, wordt niet meer ingeroosterd. Zo nodig wordt er een dummy aan het deelnemersveld toegevoegd.

Artikel 30 De eindstand van een toernooi

30.1

De speler die de meeste punten heeft behaald is winnaar van het toernooi, de speler met op één na de meeste punten eindigt als tweede, enzovoort.

30.2

30.2 Bij gelijk eindigen in een rondtoernooi gelden achtereenvolgens deze criteria:

- a. het grootste aantal overwinningen;
- b. het beste onderlinge resultaat tussen de gelijk geëindigde spelers;
- c. de hoogste score in volgorde van de ranglijst;
- d. loting.

In de wedstrijdvoorwaarden kan worden opgenomen dat één of meerdere beslissingswedstrijden de doorslag geven bij gelijk eindigen, voor welke plaatsen op de ranglijst dit dan het geval is én op welk moment tussen de hierboven genoemde criteria de beslissingswedstrijd(en) komt/komen te staan.

Het format van de beslissingswedstrijden staat beschreven in artikelen 30.4, 30.5 en 30.6.

30.3

Bij gelijk eindigen in een toernooi volgens het Zwitsers systeem gelden achtereenvolgens deze criteria:

- a. bij een Zwitsers toernooi op weerstandspunten: eerst het hoogste aantal weerstandspunten (de som van scores van de tegenstanders), daarna het hoogste aantal Sonnenborn Berger punten (tweemaal de scores van de spelers van wie is gewonnen plus eenmaal de scores van de spelers tegen wie remise is gespeeld);
- b. bij een Zwitsers toernooi op rating: het gemiddelde van de ratings van de tegenstanders;
- c. bij een Zwitsers toernooi op een andere methode: de criteria worden uitgewerkt in de wedstrijdvoorwaarden.

In de wedstrijdvoorwaarden kan worden opgenomen dat er één of meerdere beslissingswedstrijden doorslag moeten geven als het na het toepassen van de hierboven genoemde criteria bij gelijk eindigen nog steeds onbeslist is. Het format van de beslissingswedstrijden staat beschreven in artikelen 30.4, 30.5 en 30.6. Als twee of meer spelers gelijk geëindigd zijn, kunnen zij een beslissingstoernooi spelen van minstens twee partijen per speler.

30.4

Als twee of meer spelers gelijk geëindigd zijn, kunnen zij een barrage spelen als dit in de wedstrijdvoorwaarden is bepaald. Een dergelijke barrage bestaat uit minstens twee partijen per speler.

30.5

In de wedstrijdvoorwaarden staat welk speeltempo in een barrage van artikel 30.4 geldt.

Persoonlijke wedstrijden

Artikel 31 Persoonlijke kampioenschappen van Nederland

31.1

De KNDB zorgt ervoor dat jaarlijks een persoonlijk kampioenschap van Nederland voor de volgende categorieën wordt georganiseerd:

- a. algemeen
  - b. vrouwen
  - c. junioren (algemeen en meisjes)
  - d. aspiranten (algemeen en meisjes)
  - e. pupillen (algemeen en meisjes)
  - f. welpen (algemeen en meisjes)
  - g. benjamins (algemeen en meisjes)
  - h. veteranen (algemeen en vrouwen) in de categorieën 50+, 60+, 70+ en 80+
  - i. een eendaags sneldamkampioenschap voor de onder a tot en met f genoemde categorieën.
- Daarnaast kan de KNDB een eendaags rapidkampioenschap voor één of meer van de onder a tot en met f genoemde categorieën organiseren.

In deze kampioenschappen is ook een indeling naar ratingcategorie mogelijk. Gangbaar is dan een onderscheid tussen de lagere ratinggroepen 'tot maximaal 1300', 'tot maximaal 1100' en 'tot maximaal 900'.

Er kan in alle categorieën voor gekozen worden om het vrouwen- of meisjesklassement te koppelen aan het algemene toernooi van de betreffende categorie en/of om meerdere categorieën van de vrouwen en/of meisjes samen te voegen.

31.2

Aleen personen die voldoen aan de criteria gesteld in de artikelen 27.3 en 27.4 mogen deelnemen aan de toernooien vermeld in artikel 31.1.

31.3

De KNDB kan het aanbod aan wedstrijden uit artikel 31.1 uitbreiden voor andere gespecificeerde groepen deelnemers.

31.4

Ieder persoonlijk kampioenschap van Nederland kent twee stadia: de voorwedstrijden en de finale. Voorwedstrijden vinden alleen plaats als ze vanwege het aantal inschrijvingen nodig zijn.

31.5

In de wedstrijdvoorwaarden van de voorwedstrijden staan in ieder geval:

- a. de kwalificatieregels met, als er sprake is van kwalificatie via getrapte voorwedstrijden, de daarvoor geldende verdeelsleutel;
- b. het maximale aantal deelnemers;
- c. de toernooivorm (rondtoernooi, knock out, Zwitsers);
- d. aantal, omvang en locatie van de groepen waarin wordt gespeeld;
- e. het speeltempo, dat vergelijkbaar moet zijn met dat van de finale;
- f. de criteria voor de eindstand;
- g. de aan de eindstand verbonden rechten en eventueel voor wie deze gelden;
- h. de deelnamekosten van de voorwedstrijden.

31.6

In de wedstrijdvoorwaarden van de finale staan in ieder geval:

- a. de kwalificatieregels;
- b. het maximale aantal deelnemers;
- c. de toernooivorm;
- d. het aantal ronden dat wordt gespeeld;
- e. het speeltempo;
- f. de criteria voor de eindstand;
- g. de aan de eindstand verbonden rechten en eventueel voor wie deze gelden;
- h. de deelnamekosten van de finale.

31.7

De wedstrijdvoorwaarden van voorwedstrijden moeten vastgesteld zijn voordat de inschrijvingstermijn is gesloten. Zo niet, dan blijven de wedstrijdvoorwaarden van het voorafgaande jaar gelden. De wedstrijdvoorwaarden van de finale moeten vastgesteld zijn voordat de voorwedstrijden zijn begonnen. Zo niet, dan blijven de wedstrijdvoorwaarden van het voorafgaande jaar gelden.

Teamwedstrijden

Artikel 32 De spelers

32.1

De KNDB organiseert jaarlijks voor alle leden van de bond een competitie en bekercompetitie voor teams van aangesloten verenigingen.

32.2

Een lid mag in een competitie slechts voor één vereniging spelen, namelijk

- a. voor de vereniging waarvoor hij ook in het voorafgaande seizoen in deze competitie heeft gespeeld, of
- b. voor een andere vereniging, als hij van die andere vereniging op 1 juli voorafgaand aan de competitie al lid was, of
- c. voor een vereniging waarvan hij na die datum lid is geworden, mits hij in het voorafgaande seizoen niet in deze competitie heeft gespeeld en op 1 juli geen lid was van een vereniging die aan deze competitie deelneemt.

32.3

Een speler, die na 1 juli lid wordt van een andere vereniging dan de vereniging waarvoor hij tot dan toe speelgerechtigd was, kan van het bestuur toestemming krijgen om meteen voor zijn nieuwe vereniging te spelen, als zijn overstap het gevolg was van:

- a. een verhuizing over een afstand van minstens vijftien kilometer, of
- b. de opheffing van zijn oude vereniging.

Artikel 33 Spelerslijst en spelen in hogere teams

33.1

Iedere vereniging die met één of meer teams aan de competitie deelneemt, is verplicht tijdig op te geven uit welke spelers ieder team naar redelijke verwachting zal bestaan. Deze opgave van de basisspelers geldt voor de hele competitie. De opgave van een basisspeler die ook door een andere vereniging is opgegeven, is ongeldig. In de wedstrijdvoorwaarden staat tot welke datum de vereniging haar opgave van basisspelers nog mag wijzigen. Een basisspeler die al een wedstrijd heeft gespeeld kan echter niet meer worden vervangen. Als een vereniging met meer teams deelneemt aan de competitie moet het eerste team sterker zijn dan het tweede, het tweede sterker dan het derde, enzovoort. Als criterium voor de sterkte van een team geldt de gemiddelde rating van de basisspelers.

33.2

De voor een team definitief opgegeven basisspelers mogen in hetzelfde seizoen niet voor een lager team van dezelfde vereniging spelen. Iedere speler mag voor een hoger team van zijn vereniging spelen, dan waarvoor hij als basisspeler is opgegeven. Een speler met een KNDB-rating van 1400 of hoger (of, indien geen KNDB-rating bekend is, een FMJD-rating van 2250 of hoger) mag uitsluitend meespelen in het hoogste team van zijn vereniging.

33.3

De wedstrijdvoorwaarden bepalen hoe vaak een speler mag invallen in een hoger team zonder zijn recht om mee te spelen in een lager team te verliezen.

Artikel 34 Indeling en rooster

34.1

Als twee of meer teams van een vereniging in dezelfde competitie of klasse spelen, worden deze teams, als de competitie of klasse parallelgroepen kent, zo mogelijk in verschillende parallelgroepen ingedeeld.

34.2

Wedstrijden tussen teams van dezelfde vereniging horen in een zo vroeg mogelijk stadium van de competitie te worden gespeeld.

Artikel 35 Terugtrekken van een team uit de competitie

35.1

Als een team zich terugtrekt uit de competitie, wordt gehandeld als in artikel 29.

35.2

Aan een teamwedstrijd die reglementair verloren wordt verklaard, is geen uitslag in bordpunten verbonden.

Artikel 36 De eindstand van een competitie

36.1

De eindstand van een competitie wordt bepaald door het aantal wedstrijdpunten dat ieder team heeft behaald: het team met de meeste wedstrijdpunten is kampioen van de competitie, het team met op één na de meeste wedstrijdpunten eindigt als tweede, enzovoort.

36.2

Als twee of meer teams het hoogste aantal wedstrijdpunten hebben en er aan de eerste plaats een kampioenstitel in de hoogste klasse is verbonden, spelen zij een enkele beslissingswedstrijd of competitie. Als die onbeslist eindigt, kan opnieuw een enkele beslissingswedstrijd of competitie worden gespeeld.

36.3

Als er ook na beslissingswedstrijden nog geen beslissing is, of als teams gelijk zijn geëindigd op plaatsen waaraan geen kampioenstitel in de hoogste klasse is verbonden, dan is achtereenvolgens beslissend:

- a. bij een competitie volgens Zwitsers systeem: de weerstandspunten;
- b. het aantal bordpunten in de gewone competitie en de eventuele beslissingswedstrijden;
- c. het aantal bordpunten in de gewone competitie;
- d. het resultaat van de onderlinge wedstrijd(en);
- e. de eerste winstpartij vanaf het eerste bord in de onderlinge wedstrijd(en);
- f. loting.

36.4

Voor de berekening van het bordpuntensaldo of het aantal behaalde bordpunten worden alleen de resultaten meegerekend tegen die teams waartegen alle gelijk geëindigde teams daadwerkelijk gespeeld hebben.

36.5

In de wedstrijdvoorwaarden kan worden bepaald dat de artikelen 36.1 en 36.3 ook gelden als er een competitie in parallelgroepen wordt gespeeld, en aan de onderlinge volgorde van in die parallelgroepen op dezelfde plaatsen geëindigde teams bepaalde rechten of plichten verbonden zijn.

Artikel 37 De landelijke competitie voor verenigingsteams

37.1

De competitie bestaat uit twee onderdelen: een groepscompetitie en een nacompetitie waarin de landstitel en promotie/degradatie naar een andere klasse op het spel staan.

37.2

De groepscompetitie kent vier klassen: de ereklasse, de hoofdklasse, de eerste klasse en de tweede klasse.

37.3

In de ereklasse wordt in tientallen gespeeld, in de lagere klassen in achttallen. In de wedstrijdvoorwaarden staat per klasse met welk speeltempo er wordt gespeeld.

37.4

- a. Ieder team speelt in dezelfde klasse als de vorige competitie, behalve als het door promotie in een hogere, of door degradatie in een lagere klasse moet spelen.
- b. Iedere vereniging die met één of meer teams in de ereklasse, hoofdklasse of eerste klasse mag spelen, moet met die teams aan de competitie deelnemen, behalve als dat aantoonbaar onmogelijk is.

37.5

Als een vereniging een van haar teams moet terugtrekken, is dat in beginsel altijd het laagste team. Wanneer een team uit de competitie is teruggetrokken, wordt bij de indeling van de daaropvolgende nacompetitie en groepscompetitie gehandeld alsof het teruggetrokken team als laatste in zijn groep is geëindigd.

37.6

In de ereklasse, hoofdklasse en eerste klasse wordt gespeeld in groepen van tien teams: Voor de tweede klasse geldt een open inschrijving: de deelnemende teams worden in groepen ingedeeld; een groep kan bestaan uit 9 of 10 teams die een enkelrondige competitie spelen, of uit 6 teams die een dubbelrondige competitie spelen.

37.7

In de wedstrijdvoorwaarden van de groepscompetitie staan de indeling, het rooster en de beslissingsregels bij gelijk eindigen, en de rechten en plichten die aan elke positie in de eindrangschikking verbonden zijn.

37.8

In de wedstrijdvoorwaarden van de nacompetitie staan de indeling, het rooster en de beslissingsregels bij gelijk eindigen. Wedstrijden waarin plaatsing in de ereklasse op het spel staat, worden in tientallen gespeeld.

Artikel 38 De landelijke bekercompetitie voor verenigingsteams

38.1

De bekercompetitie wordt gespeeld met tweeëndertig viertallen.

38.2

Aan de bekercompetitie mogen deelnemen:

- a. de acht hoogst geëindigde teams (finalisten) van het vorige jaar;
- b. door de regionale bonden aan te wijzen viertallen, waarbij het aantal teams per regionale bond wordt bepaald naar rato van het aantal leden per 1 juli van het voorafgaande jaar, met dien verstande dat iedere regionale bond tenminste een team mag inschrijven.

38.3

De wedstrijden vinden op drie zaterdagen plaats. Op iedere wedstrijd dag speelt een team drie wedstrijden.

38.4

In de wedstrijdvoorwaarden staat met welk (rapid)speeltempo er wordt gespeeld.

38.5

In de eerste ronde worden de teams verdeeld in acht groepen van vier teams. Elke groep speelt een enkele competitie. De groepsindeling voor de eerste ronde vindt plaats via een geleide loting, die waarborgt dat de teams in iedere groep uit vier verschillende regionale bonden afkomstig zijn en dat de acht sterkst geachte teams over de acht groepen gespreid zijn. De nummers 1 en 2 van iedere groep plaatsen zich voor de tweede ronde.

38.6

In de tweede ronde worden de teams verdeeld in vier groepen van vier teams, die met elkaar een enkele competitie spelen. De groepsindeling voor de tweede ronde vindt plaats via een geleide loting, die waarborgt dat de nummers 1 van de eerste ronde over de vier groepen verdeeld zijn en dat teams die elkaar in de eerste ronde hebben ontmoet, niet opnieuw samen in dezelfde groep spelen. De nummers 1 en 2 van iedere groep plaatsen zich voor de finaleronde.

38.7

De finaleronde met acht teams vindt plaats in de vorm van een knock out systeem, waarbij in drie ronden de bekerwinnaar bekend wordt. De verliezers van iedere ronde spelen om de overige plaatsen. De wedstrijden in de finaleronde komen tot stand via vrije loting.

38.8

Als in de eerste en tweede ronde twee of meer teams gelijk eindigen, dan geldt achtereenvolgens:

- a. het bordpuntsaldo;
- b. het resultaat van de onderlinge wedstrijd(en);
- c. de eerste winstpartij vanaf het eerste bord in de onderlinge wedstrijd(en);
- d. loting.

38.9

Als in de finaleronde een wedstrijd onbeslist eindigt, vindt een aansluitende sneldamwedstrijd plaats, in dezelfde opstelling maar met verwisselde kleuren. Als deze wedstrijd gelijk eindigt geldt achtereenvolgens:

- a. de eerste winstpartij vanaf het eerste bord in de gewone wedstrijd;
- b. de eerste winstpartij vanaf het eerste bord in de sneldamwedstrijd;
- c. loting.

Artikel 39 Landelijke competities voor jeugdteams van verenigingen

39.1

De KNDB kan jaarlijks landelijke competities organiseren voor verenigingsteams in de categorieën junioren, aspiranten, pupillen, welpen, benjamins en/of een combinatie van deze categorieën.

39.2

De wedstrijdvoorwaarden moeten vastgesteld zijn voordat de inschrijvingstermijn is gesloten. Zo niet, dan blijven de wedstrijdvoorwaarden van het voorafgaande jaar gelden.

39.3

In de wedstrijdvoorwaarden van deze competities staan in ieder geval:

- a. de voorgeschreven samenstelling van de deelnemende teams;
- b. het aantal en de indeling van de deelnemende teams;
- c. het speeltempo;
- d. de criteria voor de eindstand;
- e. de aan de eindstand verbonden rechten;
- f. de deelnamekosten van de competitie.

Artikel 40 Landelijke competities voor schoolteams

40.1

De bond kan jaarlijks landelijke competities organiseren voor schoolteams van het basisonderwijs en schoolteams van het voortgezet onderwijs.

40.2

Een team bestaat uit leerlingen van de school; zij hoeven geen lid van de bond te zijn. Het recht tot deelname kan aan bepaalde leeftijdsgrenzen worden gebonden.

40.3

De competities kennen voorwedstrijden en een finale.

Straffen, protesten, beroep

Artikel 41 Straffen

41.1

- a. De in de volgende leden van dit artikel opgesomde overtredingen van dit reglement of van de wedstrijdvoorwaarden kunnen worden bestraft door het orgaan dat verantwoordelijk is voor de organisatie van de betreffende wedstrijd.
- b. De in lid 1a bedoelde organen kunnen uitsluitend zijn het bestuur van de KNDB, besturen van aangesloten verenigingen en organisatiecomités van door het bestuur van de KNDB erkende toernooien.
- c. De in lid 1b genoemde organen kunnen geen andere dan de vermelde straffen opleggen.
- d. In geval van een overtreding die in dit artikel niet genoemd is of die zodanig ernstig is dat de in dit artikel genoemde straf ontoereikend wordt geacht, kan de zaak aan de Tuchtcommissie voorgelegd worden.

41.2

Als een team met een niet speelgerechtigde speler speelt, dan wordt de partij voor die speler verloren verklaard. Daarnaast kan aan het team een boete worden opgelegd van ten hoogste 25 euro.

41.3

Een team waarvan één of meer spelers niet zijn opgekomen, kan worden bestraft met een boete van hoogstens 25 euro per niet opgekomen speler.

41.4

Een team dat niet is opgekomen, wordt bestraft met het verlies van twee wedstrijdpunten en een boete van hoogstens 100 euro. Bovendien draagt dat team alle extra kosten die het gevolg zijn van het niet opkomen. Als er overduidelijk sprake is van niet verwijtbaarheid blijft de aftrek van wedstrijdpunten achterwege. Een team dat bij een opnieuw vastgestelde wedstrijd weer niet opkomt, wordt opnieuw bestraft met een boete van hoogstens 100 euro en, als dat in eerste instantie niet is gebeurd, alsnog met het verlies van twee wedstrijdpunten. Bovendien draagt dat team alle extra kosten die het gevolg zijn van het weer niet opkomen. De wedstrijd wordt voor het team verloren verklaard.

41.5

Als een team zich terugtrekt uit de lopende competitie krijgt het team een boete van 250 euro.

41.6

Een team kan worden bestraft met het verlies van één wedstrijdpunt wanneer een basisspeler geen enkele wedstrijd heeft gespeeld, of met een geldboete van ten hoogste 25 euro op te leggen aan de vereniging waarvan het team deel uitmaakt wanneer een basisspeler minder dan een tevoren bepaald aantal wedstrijden heeft gespeeld. In de wedstrijdvoorwaarden staat of en hoe dit artikel van toepassing is.

41.7

Een speler die zich zonder geldige reden uit een toernooi terugtrekt, kan worden bestraft met uitsluiting van deelname aan de eerstvolgende editie(s) van datzelfde toernooi voor een periode van ten hoogste twee jaar.

41.8

Een overtreding tegen artikel 16.2 van dit reglement die pas later, maar binnen een jaar na het begaan ervan, aan het licht komt, kan alsnog worden bestraft met het verlies van de partij.

41.9

Als de aard van een overtreding tegen artikel 16.2 daar aanleiding toe geeft, kan de wedstrijdleiding deze, in aanvulling op de opgelegde straf, ook voor tuchtrechtelijke behandeling voorleggen aan de tuchtcommissie.

Artikel 42 Protesten

42.1

Iedere belanghebbende vereniging en ieder belanghebbend individueel lid (hierna: de eiser) kan bij de protestcommissie een protest indienen tegen:

- a. de materiële omstandigheden van de wedstrijd;
- b. onregelmatigheden tijdens de wedstrijd;
- c. een beslissing van de arbiter;
- d. een beslissing van de wedstrijdleiding;
- e. het meespelen van niet speelgerechtigde spelers;
- f. een opgelegde straf;
- g. een andere overtreding van dit reglement of de wedstrijdvoorwaarden.

42.2

De protestcommissie wordt benoemd door de bondsraad en bestaat uit drie leden en drie plaatsvervangende leden. Het bondsbureau is het contactadres van de commissie.

42.3

De eiser stuurt zijn protest naar het bondsbureau en betaalt een protestgeld van 125 euro. Hij ontvangt dit bedrag terug als de protestcommissie het protest toewijst. De eiser moet de gebeurtenissen waartegen hij protesteert duidelijk en volledig beschrijven.

42.4

De eiser moet een protest binnen een week na de wedstrijddag indienen. Als de feiten waartegen geprotesteerd wordt pas op een later moment bekend zijn geworden, kan de protestcommissie deze termijn verlengen. Een protest over artikel 42.1a is alleen ontvankelijk als het ook vóór of tijdens de wedstrijd al onder de aandacht van de arbiter is gebracht.

42.5

Het bondsbureau stuurt het protest binnen een week na ontvangst door naar de leden en plaatsvervangende leden van de protestcommissie en naar alle bij het protest betrokken partijen.

42.6

Het protest wordt behandeld door de voltallige protestcommissie. Als een lid van de commissie als belanghebbende kan worden beschouwd houdt hij zich afzijdig van de behandeling van het protest en neemt één van de plaatsvervangende leden zijn plaats in.

42.7

De protestcommissie onderzoekt eerst of het protest gaat over één van de in artikel 42.1 genoemde gronden en of het protestgeld is betaald. Zo niet, dan neemt de protestcommissie het protest niet in behandeling. De commissie stuurt de eiser hiervan zo snel mogelijk bericht.

42.8

Ieder lid van de bond is verplicht om de protestcommissie volledig en naar waarheid te informeren, binnen een week nadat de commissie hem daarom vraagt. Eventuele reis- en verblijfkosten worden vergoed.

42.9

Als een lid van de bond niet reageert op een oproep van de commissie, kan hij een boete krijgen van 50 euro. Het bestuur kan een lid van de bond dat het werk van de protestcommissie willens en wetens belemmert, schorsen.

42.10

De commissie maakt de uitspraak op een protest zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen zes weken na ontvangst, schriftelijk en met redenen omkleed aan de eiser en aan de andere bij het protest betrokken partijen bekend.

42.11

De protestcommissie kan de eiser veroordelen tot het betalen van de kosten, als die het betaalde protestgeld te boven gaan.

Artikel 43 Beroep

43.1

Tegen een beslissing op een protest dat op regionaal niveau is afgehandeld, staat in hoogste instantie beroep open bij de protestcommissie.

43.2

Tegen een beslissing op een protest dat door de protestcommissie is afgehandeld staat in hoogste instantie beroep open bij de commissie van beroep. De beroepsprocedure wordt beschreven in artikel 19 van het Huishoudelijk Reglement.

Slotartikelen

Artikel 44

In bijzondere situaties waarin dit reglement en de wedstrijdvoorwaarden niet voorzien, of waarin een letterlijke toepassing van de reglementen tot een onbedoelde en algemeen als onrechtvaardig ervaren uitkomst leidt, mag de wedstrijdleiding, of namens de wedstrijdleiding de arbiter, zelf een beslissing nemen.

Artikel 45

Als er twijfel is over de uitleg van een artikel in dit reglement, wordt een beslissing pas genomen na advies van de reglementscommissie.

Artikel 46

Dit reglement kan uitsluitend worden gewijzigd door de bondsraad. Het wijzigingsvoorstel moet op de agenda van de vergadering staan.

Artikel 47

Ieder lid van de bond wordt geacht het Spel- en Wedstrijdreglement te kennen.